

Vastaukset

Tehtäviä selkokirjaan

Oikeusjuttu

Franz Kafka

Suomentanut ja selkomukauttanut Tuomas Kilpi

Sisällys

Kysymyksiä kirjasta	2
Sanastoa	2
Oikein vai väärin?	3
Tapahtumat järjestykseen	3
Kuka sanoi?	4
Sanaristikko	4
Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä	5
Tiedonhakutehtäviä	6

Opettajalle

Oikeusjuttu on selkomukautus Franz Kafkan romaanista. Pankkivirkailija Josef K. pidätetään eräänä aamuna, mutta kukaan ei kerro hänelle syytä. Hän yrittää puolustautua oudossa tuomioistuimessa, jonka toimistot ovat ullakoilla.

Kysymyksiä kirjasta on jaettu 8 lukujaksoon, joten niitä voi käyttää lukemisen rinnalla. Muut tehtävät koskevat koko kirjaa. Vastauksissa on jokaisen vastauksen sivunumero.

Helppoimmat tehtävät ovat ”Oikein vai väärin?” ja ”Tapahtumat järjestykseen”. Keskustelu- ja tiedonhakutehtävät ovat vaativimpia.

Kirjassa on väkivaltaa: vartijoita piiskataan, ja lopussa K. tapetaan veitsellä. Kirjassa on myös seksuaalista ahdistelua. Keskustelutehtävät käsittelevät kirjan henkilöitä, eivät oppilaiden omia kokemuksia.

Nämä tehtävät on tarkoitettu tukemaan selkokirjan käyttöä opetuksessa ja opiskelussa. Kaikkia tehtäviä saa käyttää, kopioida, levittää ja muokata vapaasti.

Franz Kafkan romaanin Oikeusjuttu on suomentanut ja selkomukauttanut Tuomas Kilpi. Kirjan on julkaissut Oppian. Lisää selkokieliä tiet- ja kaunokirjoja löydät osoitteesta selko.oppian.fi

Kysymyksiä kirjasta

Lue sivut 6–25.

1. a) ”Polta kaikki tekstini.” s. 7
2. b) Hyvät vaatteet s. 12
3. c) He söivät K.:n aamiaista. s. 13
4. c) Neiti Bürstnerin huoneessa s. 15
5. a) ”En tiedä edes, oletteko syytettynä.” s. 16
6. c) Töihin pankkiin s. 18
7. c) Rouva puhui pahaa neiti Bürstneristä. s. 20
8. b) ”Tuomioistuimella on omituinen vetovoima.” s. 22
9. b) Rouva Grubachin veljenpoika s. 23
10. a) Hän oli tyytyväinen itseensä. s. 25

Lue sivut 26–33.

11. c) Purjeveneelleen s. 26
12. c) Hän ei voinut kysyä, missä tuomioistuin oli. s. 27
13. a) ”Teidän piti olla täällä tunti sitten.” s. 29
14. b) ”Olette siis maalari?” s. 30
15. a) Kaikki kuuluivat tuomioistuimeen. s. 32

Lue sivut 34–46.

16. a) Oikeuden virkamies s. 34
17. b) Hän ei halunnut menettää työtään. s. 35
18. a) Hän halusi kostaa tuomarille. s. 36
19. b) Talon ullakolla s. 38
20. b) Syytettyjä s. 40
21. c) Ilma oli kuuma ja huono. s. 43
22. a) He eivät kestäneet raikasta ilmaa. s. 46

Lue sivut 47–57.

23. c) Neiti Montag s. 47
24. a) Hänen mielestään keskustelu ei kannattanut. s. 50
25. b) K. oli kertonut heistä tuomarille. s. 52
26. a) Hän pelkäsi, että häntäkin rangaistaan. s. 54
27. a) ”Pihalla vain huutaa koira.” s. 56
28. b) Kaikki oli samoin kuin edellisenä iltana. s. 56

Lue sivut 58–69.

29. b) K.:n serkulta s. 58
30. c) Hänestä matka näytti paolta. s. 61
31. b) Vanha koulukaveri s. 61
32. c) Kansliapäällikkö s. 64
33. a) Hän halusi saada K.:n luokseen. s. 66
34. c) Tunnustamaan kaiken s. 67
35. a) K. oli ollut tuntikausia Lenin kanssa. s. 69

Lue sivut 70–80.

36. a) Kuvauksen koko elämästään s. 70
37. c) Huld ei tehnyt juuri mitään. s. 70
38. b) ”Herra K. vaikuttaa tänään hyvin väsyneeltä.” s. 72
39. c) Maalari Titorelli s. 73
40. b) ”Oikeusjuttu voi alkaa uudelleen milloin tahansa.” s. 77
41. c) Tuomioistuimen käytävä s. 80

Lue sivut 81–93.

42. c) Yli 5 vuotta s. 83
43. b) Hänellä oli 5 muutakin asianajajaa. s. 84
44. b) ”Hänet tuomitaan varmasti pian.” s. 85
45. a) Hän halusi näyttää, miten muita syytettyjä kohdellaan. s. 89
46. c) Hän suuteli asianajajan kättä. s. 92
47. b) Hän oli asianajajan koira. s. 93

Lue sivut 94–108.

48. c) Hänen piti esitellä kirkkoa asiakkaalle. s. 94
49. b) ”Voin jatkaa matkaa. Sitten olen vapaa.” s. 96
50. a) ”Sinua pidetään syyllisenä.” s. 97
51. a) ”Tämä ovi oli vain sinulle.” s. 100
52. c) Ovenvartija teki vain työtään. s. 100
53. c) He olivat huonoja näyttelijöitä. s. 103
54. a) Hän veti herrat nopeasti eteenpäin. s. 106
55. c) ”Niin kuin koiran!” s. 108

Sanastoa

1. **pidättää** → **j)** ottaa joku kiinni rikoksen takia s. 10
2. **vuokranantaja** → **f)** asunnon omistaja, jolle asukas maksaa rahaa joka kuukausi s. 10
3. **kuulustella** → **d)** kysyä ihmiseltä tarkkoja kysymyksiä rikoksesta s. 30
4. **armahtaa** → **b)** päästää joku vapaaksi rangaistuksesta s. 53
5. **asianajaja** → **h)** ihminen, joka puolustaa toista oikeudessa s. 61
6. **tunnustaa** → **g)** kertoa, että on tehnyt rikoksen s. 67
7. **turhamainen** → **e)** liian ylpeä omasta ulkonäöstään s. 67
8. **uskollinen** → **i)** sellainen, joka pysyy aina toisen puolella s. 84
9. **saarnatuoli** → **c)** korkea paikka kirkossa, josta pappi puhuu s. 95
10. **kivilouhos** → **a)** kuoppa, josta kaivetaan kalliota s. 106

Oikein vai väärin?

	Oikein	Väärin
1. Josef K. täytti 30 vuotta sinä päivänä, kun hänet pidätettiin. s. 13	X	
2. Tutkinta oli hienossa talossa kaupungin keskustassa. <i>Oikein:</i> Tutkinta oli talossa köyhällä kadulla kaupungin laidalla. s. 26		X
3. K. kertoi tutkinnassa, että vartijat söivät hänen aamiaisensa. s. 31	X	
4. Neiti Montag oli ranskanopettaja. s. 47	X	
5. Piiskaaja löi vartijoita K.:n kotona. <i>Oikein:</i> Piiskaaja löi vartijoita pankin romukomerossa. s. 52		X
6. Karl-setä oli pankinjohtaja. <i>Oikein:</i> Karl-setä oli maanviljelijä. s. 58		X
7. Maalari Titorelli maalasi tuomareita. s. 73	X	
8. Kauppias Block nukkui usein tuomioistuimen käytävällä. <i>Oikein:</i> Block nukkui usein asianajajan luona palvelustytön huoneessa. s. 86		X
9. Leni soitti K.:lle, kun K. oli lähdössä tuomiokirkkoon. s. 94	X	
10. Lopussa K. näki aukiolla rouva Grubachin. <i>Oikein:</i> K. näki naisen, joka oli neiti Bürstner tai näytti neiti Bürstneriltä. s. 105		X

Tapahtumat järjestykseen

2	K. meni ensimmäiseen tutkintaan. s. 27
1	Vartija sanoi K.:lle, että hänet on pidätetty. s. 12
4	Karl-setä vei K.:n asianajaja Huldin luo. s. 61
8	2 herraa tuli hakemaan K.:ta. s. 103
7	Pappi kertoi K.:lle tarinan ovenvartijasta. s. 99
3	Piiskaaja löi vartija Franzia. s. 55
5	K. kävi maalari Titorellin luona. s. 75
6	K. päätti antaa asianajajalle potkut. s. 81

Kuka sanoi?

Rouva Grubach · Tutkintatuomari · Franz · Willem · Karl-setä · Leni ·
Titorelli · Pappi

1. ”Olette pidätetty, mutta ette kuten varas.”
2. ”Kuulustelu on aina suuri etu syytetylle.”
3. ”Morsiameni odottaa minua pankin edessä.”
4. ”Sinusta ei saa tulla meidän häpeäämme.”
5. ”Minulla on pieni vika.”
6. ”Tuomioistuin on melkein jokaisella ullakolla.”
7. ”Etkö näe edes askelta eteesi?”

Rouva Grubach s. 19

Tutkintatuomari s. 33

Franz s. 55

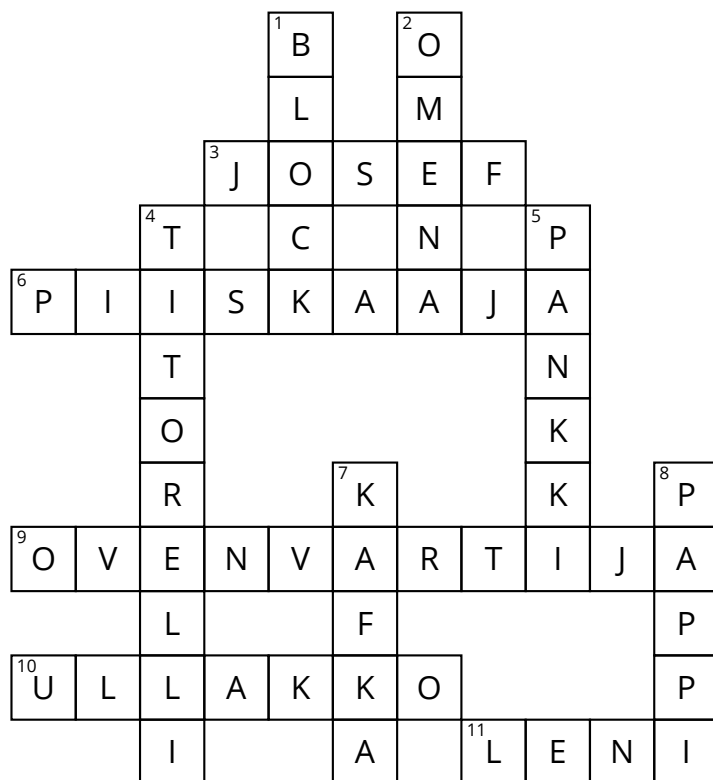
Karl-setä s. 59

Leni s. 67

Titorelli s. 80

Pappi s. 98

Sanaristikko

Vaakaan

3. JOSEF s. 10
6. PIISKAAJA s. 52
9. OVENVARTIJA s. 99
10. ULLAKKO s. 74
11. LENI s. 68

Pystyyn

1. BLOCK s. 81
2. OMENA s. 14
4. TITORELLI s. 79
5. PANKKI s. 13
7. KAFKA s. 6
8. PAPPI s. 96

Keskustelu- ja kirjoitustehtäviä

1. **Kirjan alussa K. ajattelee, että pidätys on ehkä vain pilaa. Lopussa hän ajattelee: ”Ei ole mitään järkeä taistella vastaan.” Miksi K. muuttuu? Mitä sinä arvaat?**
 - Alussa K. ei ota pidätystä vakavasti. Hän arvelee, että kollegat ovat järjestäneet pilan (s. 12–13).
 - K. yrittää puolustautua ja etsii apua, mutta mikään ei auta: asianajaja ei tee juuri mitään (s. 70), maalarin 3 tietä vapauteen ovat huonoja (s. 76–78), ja pappi sanoo, että häntä pidetään syyllisenä (s. 97).
 - Tuomioistuin on kaikkialla, eikä sitä voi paeta (s. 80).
 - Lopussa K. haluaa pysyä rauhallisena loppuun asti (s. 105).
2. **Piiskaaja lyö vartijoita, koska K. kertoi heistä tuomarille. Onko se K.:n syy? Mitä mieltä sinä olet? Miksi?**
 - K. kertoi vain, mitä tapahtui. Hän ei halunnut, että vartijoita rangaistaan (s. 53).
 - Vartijat tekivät väärin: he söivät K.:n aamiaisen ja halusivat viedä hänen vaatteensa (s. 12–13).
 - K. yritti pelastaa vartijat rahalla, mutta piiskaaja ei ottanut rahaa (s. 54).
 - K. itse ajattelee, että se ei ollut hänen syynsä (s. 56).
3. **Pappi kertoo tarinan miehestä maalta. Mies odottaa oven edessä koko elämänsä. Miksi mies ei mene sisään? Mitä sinä ajattelet tarinasta?**
 - Ovenvartija ei päästä miestä sisään, ja mies tottelee häntä vuosia (s. 99).
 - K.:n mielestä ovenvartija johti miestä harhaan. Papin mielestä ovenvartija teki vain työtään (s. 100).
 - Tarinaa voi verrata K.:n elämään: K. odottaa ja yrittää, mutta ei pääse eteenpäin.
4. **Kirjan alussa kerrotaan sanasta kafkamainen. Se tarkoittaa outoa ja pelottavaa tilannetta, jota kukaan ei voi selittää. Etsi oma kafkamainen tilanne. Kirjoita siitä lyhyt tarina.**
 - Oppilaan oma tarina. Siinä on outo tilanne, jota kukaan ei osaa selittää, kuten Oikeusjutussa (s. 7).
 - Esimerkiksi kirje tulee väärään osoitteeseen, eikä kukaan tiedä, kenen se on. Tai ovi ei aukea, vaikka avain on oikea.

Tiedonhakutehtäviä

1. Kirjan alussa on teksti kirjailija Franz Kafkasta. Etsi hänestä lisää tietoa. Vinkki: hae suomenkielisestä Wikipediasta sanoilla ”Franz Kafka”.

- a) Kafka syntyi Prahassa vuonna 1883. Mihin maahan Praha silloin kuului?
- b) Mitä Kafka opiskeli yliopistossa?
- c) Kafka kirjoitti myös muita romaaneja. Kirjoita 1 romaanin nimi. Muodonmuutos ei ole romaani.
 - Itävalta-Unkariin. Tarkemmin: Böömin kuningaskuntaan, joka kuului Itävalta-Unkariin. Nykyään Praha on Tšekin pääkaupunki (s. 6).
 - Ensin kemiaa, sitten lakitiedettä. Kafkasta tuli oikeustieteen tohtori vuonna 1906.
 - Linna tai Mies joka katosi (suomennettu myös nimellä Amerikka). Muodonmuutos ei ole romaani vaan novelli; sen nimi on jo kirjassa (s. 6).

Lähde: Wikipedia: Franz Kafka
https://fi.wikipedia.org/wiki/Franz_Kafka

2. Kirjan alussa K. ajattelee, että hän elää oikeusvaltiossa. Myös Suomi on oikeusvaltio.

- a) Mitä oikeusvaltio tarkoittaa? Vinkki: hae sanoilla ”perustuslaki helpolla suomen kielellä”.
- b) Kirjassa tuomioistuimen asiat ovat salaisia. Voiko Suomessa kuka tahansa mennä seuraamaan tuomioistuimen istuntoa? Vinkki: hae sanoilla ”julkisuus yleisissä tuomioistuimissa”.
 - Oikeusvaltiossa julkinen valta perustuu aina lakiin. Kaikkien viranomaisten täytyy noudattaa lakia, ja tuomioistuimet ovat riippumattomia ja puolueettomia. Ensimmäinen virke riittää vastaukseksi.
 - Yleensä voi. Istunnot tuomioistuimessa ovat lähtökohtaisesti julkisia, ja kenellä tahansa on oikeus seurata niitä. Joskus asia voidaan käsitellä ilman yleisöä, esimerkiksi jos syytetty on alle 18-vuotias.

Lähde: Oikeusministeriö: Perustuslaki helpolla suomen kielellä
<https://oikeusministerio.fi/perustuslaki-selkokielella>

Lähde: Tuomioistuimet.fi: Julkisuus yleisissä tuomioistuimissa
<https://www.tuomioistuimet.fi/asiointi/oikeudenkaynnin-julkisuus/julkisuus-yleisissa-tuomioistuimissa/>